

Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı “Şəfəq-Asiman” blokunda ilk qaz-kondensat ehtiyatları aşkar edilib. Bu, keçən ilin əvvəlindən qazılmağa başlayan kəşfiyyat quyusunda 7189 metr dərinlikdə aparılan kompleks tədqiqat işləri nəticəsində baş verib.

Beləliklə, yataqda fasilə layının qazılması uğurla tamamlanıb. Ehtiyatların tam müəyyən edilməsi məqsədilə strukturun tağı istiqamətində əlavə bir qiymətləndirici yan lülənin qazılması üçün

müvafiq texniki layihələndirmə də aparılacaq. “Şəfəq-Asiman”da kəşfiyyat işləri SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) və BP şirkətlərinin birgə layihəsi çərçivəsində həyata keçirilir. Yataq üzrə Hasilatın Pay Pölgüsü Sazişinin (HPBS) kəşfiyyat proqramına uyğun şəkildə qazma əməliyyatı dənizin 623 metr dərinliyində BP-nin operatorluğu ilə aparılıb və SOCAR-ın törəmə şirkəti olan “Caspian Drilling Company” tərəfindən Heydər Əliyev adına yarım-dalma qazma qurğusu vasitəsilə yerinə yetirilib.

“Şəfəq-Asiman” Azərbaycanın enerji ehtiyatlarına əlavə güc qatacaq

Əvvəli 1-ci səh.

Prezident İlham Əliyev “Şəfəq-Asiman”da görülən işləri yüksək dəyərləndirib: “BP şirkəti ilə SOCAR-ın əməkdaşlıq tarixi 30 ilə yaxın bir dövrü əhatə edir. Bu dövr ərzində global əhəmiyyətə malik bir çox layihələr həyata keçirilib. Bu əməkdaşlığın məhsulu olan layihələrin sırasına “Azəri-Çıraq-Günəşli” yataqlar blokunun işlənməsi, Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri, “Şahdəniz”, “Cənub qaz dəhlizi” və ona aid olan Cənubi Qafqaz, TANAP və TAP boru kəmərləri kimi nəhəng layihələr daxildir. Hazırda BP-SOCAR əməkdaşlığı strateji xarakter daşıyır. BP Azərbaycanın neft-qaz sənayesinin ən böyük xarici investoru. Bu gün biz ənənəvi tərəfdaşımız olan BP ilə bir neçə yeni layihə üzərində çalışırıq. Bunlardan biri də “Şəfəq-Asiman” perspektiv qaz strukturudur ki, burada artıq ilk quyunun qazılması müsbət nəticə ilə başa çatıb. Xəzərin Azərbaycan sektorunda, dənizin dərin hissəsində yeni yataqda ilk qaz-kondensat təzahürü bizim təsdiq edilmiş karbohidrogen ehtiyatlarımızın artmasına və nəticə etibarilə ölkəmizin və bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dəyərli töhfə verəcək. Ölkəmizin təsdiq edilmiş təbii qaz ehtiyatları “Cənub qaz dəhlizi” və onun son həlqəsi olan TAP boru kəməri üçün də əlavə resurs mənbəyi ola bilər. Bu uğur münasibətilə Azərbaycan xalqını, Azərbaycan neftçilərini, BP və SOCAR şirkətlərini təbrik edirik”.

Xatırladaq ki, “Şəfəq-Asiman” bloku Bakıdan cənub-şərq istiqamətində təxminən 125 kilometr məsafədə yerləşir. Blok 1100 kvadratkilometrə yaxın sahəni əhatə edir və onun ərazisində suyun dərinliyi 650-800 metr ara-

sında dəyişir. “Şəfəq-Asiman” strukturunu “Şahdəniz” yatağından 145 kilometr məsafə ayırır.

“Şəfəq-Asiman” strukturu 1961-ci ildə aparılmış seysmik kəşfiyyat vasitəsilə aşkar olunub. 2010-cu ilin oktyabr ayında Bakıda BP və SOCAR arasında blokun birgə kəşfiyyatı və işlənməsi üçün HPBS imzalanıb. Saziş Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi tərəfindən 2011-ci ildə ratifikasiya edilib. Sənədə əsasən, bu şirkətlər layihədə iştirak paylarını tən yarıya bölürlər, operator BP-dir. HPBS-nin müddəti 30 il müəyyən edilib.

2012-ci ildə “Şəfəq-Asiman”da üçölçülü seysmik tədqiqat işləri yerinə yetirilib. Seysmik məlumatların interpretasiyası 2015-ci ildə tamamlanıb. Əldə edilmiş məlumatların emalı və interpretasiyası əsasında tərəfdaşlar strukturda sözügedən ilk kəşfiyyat quyusunun yerini müəyyənləşdirib və 2020-ci ildə onun qazılmasına başlayıblar.

BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz hələ qazma işlərinə başlanmadan əvvəl bəyan etmişdi ki, bu dəniz blokunun irimiqyaslı qaz ehtiyatlarının kəşfi üçün xeyli potensialı var. Qazma proqramının təhlükəsiz və etibarlı şəkildə həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə əvvəlcədən böyük hazırlıq işləri aparılıb.

Qazma işləri strukturun ehtiyatlarının dəqiqləşməsinə imkan verir. Bu, layihənin növbəti mərhələlərə uğurla qədəm qoymasına yol açır.

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”